

di drugega vojnega gradiva se najde dosti v trdnjavi. Čete pa se niso mogle ustaviti v mestu, ker so se zagnale takoj za umikajočim se sovražnikom, ki je v kritje svojega odhoda postavil na višinah izhodno od mesta oddelke in je te višine precej trdovratno branil. Naše čete so počasi preganjale sovražnika od postojanke do postojanke iz trdnjavskega širokega pasu.

Rusi se tolažijo radi Przemysla.

Ruski generalni štab v svojem uradnem poročilu vendar priznava, da je Przemysl padel. V dolgovoznih in zavirih izjavah skušajo Rusi celi dogodek postaviti v tako luč, da bi se uspeh, ki so ga dosegli Avstrijci in njih zavezniki zmanjšali. Istočasno pa skušajo rusko uradno poročilo vcepiti Rusom zaupanje, da se bo Lvov dobro držal. List „Novoje Wremja“ prinaša iz Lvova brzojavno poročilo, da se ljudstvo sovranskega zrakoplovca, ki se je pojavil nad mestom, nikakor ni vstrašilo in da je drugi dan bilo razpoloženje v Lvovu ravno tako, kot bi se nič ne zgodilo.

Nadaljni razvoj vojske z Rusi.

Odkar je padel Przemysl, hitijo naše in zavezniške čete zopet nevzdržno naprej od zmage do zmage.

Izhodno od Przemysla.

Naše in zavezniške čete nevzdržno prodirajo proti Lvovu. Vojni poročevalci pravijo, da šteje zavezniška armada, ki koraka ob železnici iz Przemysla proti Lvovu, 180.000 mož. Dne 6. junija smo zasedli kraje na južni, izhodni in severni strani Moščiške (nekako v sredi pota med Przemyslom in Grodekom). 7. junija pa je moral sovražnik zapustiti tudi dobro utrjene postojanke pri mestecu Černiava (severno od Moščiške). Rusi se morajo umikati na celi črti od Sieniave ob Sanu do Stanislava (južno-izhodno od mesta Stryj). Avstrijske kavalerijske patrulje so dne 7. t. m. že prispele, kakor pravijo ruska poročila, 20 kilometrov pred Lvov. Glavna avstrijska bojna sila pa se nahaja kakih 40 kilometrov pred Lvovom, to je v okolici Grodeka. Od 1. do 7. junija je prišlo izhodno od Przemysla okrog 34.000 Rusov v naše ujetništvo.

Rusi se pripravljajo na izgubo Lvova.

Berolinski list „Vossische Zeitung“ poroča iz Petrograda: Ko je padel Przemysl, se je v Rusiji že začelo resno misliti tudi na izgubo Lvova. Iz popolnoma zanesljivih virov se je izvedelo za sledeče zanimive podatke:

Rusko upraviteljstvo galiških železnic se je prelozilo iz Lvova v rusko mesto Proskurov, ki leži kakih 60 km od gališke meje.

Ruske banke (hranilnice) od dne 6. junija naprej nakazujejo denar za svoje lvovske podružnice edino brzojavnim putem, poštne nakaznice se več ne pošiljajo v Lvov.

Vojni slikarji, ki jih je poslal ruski generalni štab v Lvov, da bi na gališkem bojišču slikali vojne dogodke, so bili namah odpoklicani v Petrograd in so morali svoje potovanje v Galicijo takoj prekiniti.

Sveti sinod, to je najvišja ruska cerkvena oblast, je brzojavno poklicala iz Galicije v Rusijo onih 62 pravoslavnih popov, ki so bili tje poslani, da bi širili pravoslavno vero.

Dne 7. junija se je v ruskem naučnem ministrstvu vršila posebna seja, v kateri se je sklepalo o tem, da se ruska naučna uprava, ki je poslovala v zasedenih krajih Galicije, pokliče nazaj v Rusijo.

Stryj in Kaluš naša.

Armada, kateri poveljuje general Linsingen, je dne 1. jun. zavzela mesto Stryj. Plen je zelo velik. Krog 13.000 Rusov, 20 topov in 40 strojnih pušk so naši odvzeli sovražniku. Od Stryja jo je Linsingenova armada nenadoma krenila proti izhodu in je tako presenetila Ruse pri mestu Kaluš (med Stryjem in Stanislavom), katerega je dne 5. junija zavzela. Še isti dan je ta armada zavzela tudi mostne utrdbe pri Žuravno (izhodno od Stryja) in si je naslednji dan izsilila prehod čez reko Dnjestr. Mesto Stanislav je tako sedaj od zahoda, juga in severa obkoljeno od naših armad.

Kje so sedaj naši domači polki.

Dunajski listi poročajo, da se borijo sedaj naši slovenski polki med Nadvorno in Kolomejo. Zadnje dni so se vršili na tem prostoru hudi boji. Glavni poveljnik naše armade na tem ozemlju in dalje proti izhodu je general Pflanzer-Baltin. Naši so veliki ruski sunek med Nadvorno in Kolomejo odbili in vrgli Ruse ob Dnjestr.

Izhodno od Kolomeje in v Bukovini so Avstrijci srdite ruske napade krepko odbili.

V Bukovini.

Preko Bukarešte poročajo, da vlada na bukovinski fronti mir. Nad Črnoivce prihajajo pač sovražni letalci, ne da bi metali bombe. Železnica Črnoivce-

rumunska meja pri Iskanih vozi kakor navadno. V Črnoivcah samih je videti malo čet.

„Nowa Reforma“ poroča iz vojaških krogov, da Rusi ne morejo Črnoivce napasti, ker so vzeli mnogo svojih čet iz Bukovine.

Ruska armada za 2% milijona mož oslabiljena.

Oslabiljena za več kakor za 2% milijona mož, brez zadostne množine topov in pušk, se nahaja ruska armada v položaju, ki bi bil za armado kakšne druge velesile naravnost uničujoč, toda v ruski armadi še ni prišlo do tega, ker so ruske čete izvanredno neobčutljive.

Pri Varšavi in Ivangorodu.

Petrogradski list „Novoje Wremja“ je priobčil članek, ki je vzbudil splošno zanimanje. List piše: Avstrija in Nemčija nameravata napraviti splošen napad. Ojačenja, ki sta jih pritegnili obe nasprotujoči si armadi, prekašajo vse, kar se je moglo dosedaj pričakovati. Na ozemlju pri Varšavi in Ivangorodu bo prišlo do novih podvzetij, kajti Avstrija in Nemčija bosta skušali odrezati rusko armado od njenih glavnih dvovoznih železnic in cest.

Radko Dimitrijevič v nemilosti.

„Kambana“ piše: Nasproti vsem drugim poročilom je dejstvo, da je padel general Radko Dimitrijevič zaradi poraza v Galiciji pri dvoru v nemilosti in ne bo prevzel niti vodstva vojaških podvzetij proti Turčiji.

Podmorski boj.

Po nemški uradni štetvi so nemški podmorski čolni v dobi od 18. febr. do 18. maja potopili 111 ladij; med temi 104 angleških in 7 francoskih.

Kaj bo z Rumunijo?

Trosporazum pritiska na Rumunijo z vsemi sredstvi, da se udeleži vojska ob njegovi strani. Žugajo in obetajo ob enem. Rusija je baje voljna odstopiti celo rumunski del Besarabije, ako ji priskoči se daj na pomoč. V Rumuniji sami se močno agitira za vojsko in proti vojski. Vladni krogi se še dosedaj nise dali premakniti iz svojega nepristranskega stališča.

Rusija proti Rumuniji.

Carigraskemu listu „Turan“ se poroča iz Sofije: Rusija je začela sedaj žugati Rumuniji. Zagrozila ji je namreč, da bo pričela s sovražnostmi na rumunsko pristanišče Konstanca za slučaj, če bi Rumunija ne dovolila prevažati ruskih čet skozi Rumunijo. V Sofiji so mnenja, da bo Rumunija odgovorila na ruske grožnje z delno mobilizacijo svoje armade.

Zavezniška pogodba Rumunije z Avstrijo in Nemčijo?

Berolinskemu listu „Vossische Zeitung“ se poroča iz Bukarešte o zavezniški pogodbi, sklenjeni med Rumunijo, Avstrijo in Nemčijo pred več nego tridesetimi leti. Ta zavezniška pogodba, ki je bila sklenjena leta 1883, je bila od istega časa naprej večkrat obnovljena. Pogodba je veljavna in ostane veljavna tako dolgo, dokler se ne odpove, kakor je v pogodbi izrečeno, najmanj eno leto, predno poteče. Pogodba, ki je veljavna do leta 1920, se še do današnjega dneva ni odpovedala od nobene strani. V tej pogodbi tudi ni nobenega določila, katerega bi se moglo tako različno tolmačiti, kakor v pogodbi, sklenjeni pred več kakor tridesetimi leti med Avstrijo, Italijo in Nemčijo.

Spanija zahteva Gibraltar.

Iz Geneve se poroča: Spanija je zaprosila Anglijo, da se naj vrše med obema vladama predpogovori glede vprašanja Gibraltarja. Spanija zahteva od Anglije, da ji odstopi trdnjavo Gibraltar, ki je bila do leta 1704 v španski oblasti.

Na Angleškem.

Novo ministrstvo ni edino. Eni so za splošno vojno dolžnost, drugi proti. Delavci zahtevajo po svojih organizacijah, da se jim dovoli vojna doklada, sicer bodo začeli štrajkati. V delavskih mestih je zadnji čas nenavadno veliko požarov v podjetjih, ki delajo za vojaštvo. Sumi se, da delavci hočejo na ta način izsiliti mir. Res je tudi, da prihajajo nemški letalci prav pogosto k Angležem na obiske, toda vseh požarov se vendar ne more pripisovati nemškim bombam.

Srbi korakajo proti Skadru.

Srbi so vpadli v Albanijo, ter si hočejo s tem priboriti dohod do Adrije. Srbske čete bodo prikora-kale v nekaterih dneh pred Skader. Italijani so radi tega močno razburjajo.

Bolgarija zahteva od Turčije desni breg Marice.

Listu „Kölnische Zeitung“ se poroča iz Sofije, da je zahtevala bolgarska vlada od Turčije, da ji turška vlada odstopi nekaj obmejnega ozemlja. Zahtevo Bolgarije je Turčija v bistvu prijazno sprejela. Bolgarija zahteva, da ji odstopi Turčija ozemlje na

desnem bregu reke Marice z mestom Dimotiko. Na ozemlju, katerega bi odstopila Turčija Bolgariji, bi va večinoma kristjansko prebivalstvo in je zlasti zaradi tega velike vrednosti, ker bi odslej vsa železniška proga Svilengrad—Kara Agadž (južno od Odrina)—Dimotika—Dedeagač ob Egejskem morju tekla popolnoma po bolgarskih tleh.

Goriški Slovenci!

Goriški Slovenec nam piše:

Sirom zelene Štajerske je našlo zavetišče veliko goriških Slovencev, ki smo morali popustiti ogrožene domove nesrečni usodi ter v naglici spraviti še svoje otročice, matere in žene pod varnejšo streho. V Lipnici (Leibnitz) je naše oficijelno središče, tam je ekspozitura našega deželnega odbora, toda raztrese-ni smo tudi po vsej Štajerski, kjer čakamo trepetajo-čih src, ali in kdaj se bomo mogli zopet vrniti pod ljubljeno domačo streho.

V bridkih dneh usodne negotovosti, kaj bode z našim imetjem, kaj je z ljubljeno domačijo, kaj se go-di z vsemi onimi, ki smo jih še pustili doma, bi nam doneslo vsaj duševno in posredno zblizanje nekako o-lajšavo in blagodejno tolažbo. Zato predlagam, da u-stvarimo po prijaznem sodelovanju „Slovenskega Go-spodarja“ medsebojno zvezo in pred vsem doženemo, koliko nas je, kdo smo in kje živimo. V ta namen naj vsakdo naznani svoj naslov in število svojcev na u-redništvu „Slovenskega Gospodarja“, kjer naj nekdo vodi namenu vstrežajoč imenik, ki naj ga „Slovenski Gospodar“ objavlja, kakor objavljajo razni listi v po-letnem času sezname tujih gostov. Že s tem bo dana možnost za medsebojno dopisovanje in izmenjavanje novic, ki jih dobivamo po raznih naključjih iz naše domovine. Kaj vse se bo potrebno in koristno, bode sledilo pač iz usodnih dogodkov v naši ljubljeni do-mačiji. S tem pa bodi postavljen temelj organizaciji goriških Slovencev na Štajerskem in morda tudi na Koroškem.

Novi odlok glede uporabe moke, žita in kruha

je izdalo štajersko namestništvo. Na podlagi tega od-loka pa je mariborsko okrajno glavarstvo uredilo še bolj natančno in podrobno uporabo žita, moke in kru-ha. Za druge politične okraje gotovo veljajo v bistvu iste določbe. Glavne točke te odredbe so:

1. Za vsako osebo se na dan sme pora-biti 200 gramov moke ali pa 280 gramov kruha. Le kmečke družine in njihovi delavci smejo porabiti na dan za osebo 250 gramov moke ali pa 350 gramov kruha. Na kmečkem delavcu pride torej na dan 300 gramov žita.

2. Za celo Štajersko se vpeljejo ura-dne izkaznice za moko in kruh. Od 20. junija naprej se v mariborskem okrajnem glavarstvu sme kruh ali moka dati samo takim osebam, ki imajo u-radno izkaznico. Te izkaznice, ki morajo imeti občin-ski pečat, bo za svoj šolski okoliš izdajalo šolsko vodstvo.

3. Izkaznice veljajo le za eno osebo. Iz-kaznice za kmečka gospodarstva se glasijo na en te-den, vendar pa so veljavne za štiri tedne.

4. Izkaznice za nekmečka gospodarstva so vel-javne samo za en teden.

5. Kdor izkaznico izgubi ali pa prehitro pora-bi, ne dobi druge.

6. Izkaznice se ne smejo drugi osebi odstopiti.

7. Najdene izkaznice se morajo oddati šolske-mu vodstvu, ki jih je izdalo.

8. Izkaznice so veljavne v vseh občinah na Šta-jerskem.

9. Izkaznice dobi hišni gospodar za vse osebe svoje družine in za svoje delavce, katere mora pre-hraniti, kakor tudi za podnajemnike. Ako gospodar osebi, za katero je dobil izkaznico, ne daje hrane, ji mora izročiti dotično izkaznico.

10. Predno gospodar dobi prvokrat izkaznice, mora podati podpisano izjavo, v kateri je treba natančno navesti: a) Koliko oseb mora pre-hraniti v gospodarstvu ali koliko oseb ima na stano-vanju v hiši in koliko moke ali žita še ima dne 15. junija t. l. b) Koliko njiv, lastnih ali najetih — v hektarih in arih — obseje navadno z žitom in koliko semen rabi za to. c) Ali peče kruh doma. Zaloge ži-ta ali moke, ki bi jih gospodar v tej izjavi zatajil, vzame okrajno glavarstvo za državo.

11. Na podlagi te izjave se šele določi, ali dobi dotični gospodar izkaznice ali ne in na kako množi-no moke ali kruha, se naj glasijo.

12. V nekmečkih gospodarstvih, kjer po omenjeni izjavi za vsako osebo ni več kakor 2 kg moke ali primerne množine žita, dobijo polne iz-kaznice. Taka gospodarstva pa, kjer po izjavi še i-majo v zalogi za osebo več kakor 2 kg, pa ne več kakor 7 kg moke ali primerno množino žita, dobijo zmanjšane izkaznice, tako dolgo, dokler se zaloga za osebo ne zniža na 2 kg. Kjer pa imajo v zalogi za vsako osebo več kakor 7 kg moke, oziroma primerno veliko žita, tam sploh ne dobijo izkaznice, dokler za-loga ne pade na 2 kg moke ali primerno množino žita.

13. V kmečkih gospodarstvih dobijo polne izkaznice, ako ni v zalogi več kakor 3 kg žita, oziroma primerna množina moke za vsako osebo. A-

ko imajo v zalogi več kakor 3 kg, pa ne čez 12 kg žita ali primerno veliko moke za osebo, potem dobijo zmanjšane izkaznice, dokler zaloga ne pade na 3 kg žita, oziroma na 2½ kg moke za osebo. Kjer pa pride več kakor 12 kg žita, oziroma 10 kg moke na osebo, tam ne dobijo nobene izkaznice, dokler se zaloga za osebo ne zniža na 3 kg žita ali 2½ kg moke.

14. Pšenično moko je treba oddati. Kar imajo v kmečkih gospodarstvih več kakor 7 kg za vsako osebo fine pšenične moke za peko ali za kuho, jo morajo brez posebnega poziva do 27. junija t. l. oddati pri pristojnem šolskem vodstvu proti gotovemu plačilu ali zamenjavi za drugovrstno moko. V kmečkih gospodarstvih pa se mora oddati do 27. junija vsa fina pšenična moka, kar je imajo več kakor 10 kg za osebo. Če n. pr. mora kmečki gospodar prehraniti osem oseb, potem sme za se obdržati le 80 kg pšenične moke; kar bi je imel več bi jo moral oddati. Odredba pravi, da je treba oddati le pšenično moko. Da bi bilo treba oddati tudi odvisno pšenico, ne stoji dozdaj še nikjer v odredbi.

15. Iz smisla odredbe je tudi razvidno, da se mora pustiti kmetu za potrebno seme staro žito; zato morajo povedati, koliko žita rabijo za seme. Po našem mnenju bode radi tega le malokteri kmeti imeli 27. junija odvisno pšenično moko za oddati, ker se je pšenica že itak rekvirirala. Sploh pa je primeroma malo takih posestnikov, ki bi imeli v navadnih razmerah mesca junija ali julija še toliko starega žita, da bi njim zadostovalo za seme.

Komu kaka stvar glede nove odredbe ne bo jasna, naj se obrne na pristojno šolsko vodstvo.

Kdor se ne bo držal vladnih določil, zapade hudi kazni, ki je določena z denarno globo do 2000 K ali zaporom do treh mesecev, v težjih okoliščinah pa celo do 5000 K globo ali šest mesecev zapor. Take pregreške ne kaznuje sodnija, ampak okrajno glavarstvo.

Razne novice.

*** Prestolonaslednik krstni boter.** Nadvojvoda Karl Franc Jožef je bil naprošen, da pristopi kot boter dvojčkomu peštanskega uradnika dr. Kornela Abranyja, ki se sedaj nahaja kot huzarski častnik na bojišču. Prestolonaslednik se je res odločil, da prevzame mesto botra. Ker se sam ni mogel osebno udeležiti krsta, ga je nadomeščal pri krstnem obredu dne 5. junija budimpeštanski mestni vojaški poveljnik podmaršal Bela Soršič. Sinčka sta bila rojena že dne 29. marca.

*** Dva prostovoljca iz cesarske hiše.** 20letni nadvojvoda Rainer in 18letni nadvojvoda Leopold, oba sinova nadvojvode Leopolda Salvatorja, sta se povodom prebiranja 18letnih, čeprav sta seveda kot člana cesarske hiše oproščena, prostovoljno prijavila k artileriji.

*** Duhovniška vest.** C. g. Andrej Glieba, župnik v Ormožu in dekan velikonedeljske dekanije, je imenovan za knezškofijskega duhovnega svetovaleca.

*** Duhovniško posvečenje v somboteljski škofiji** (škofiji ogrskih Slovencev), se vrši dne 10., 11. in 12. junija. Novomašnik č. g. Jožef Hauko, rojen v Rankovcih, bo novo mašo služil dne 20. junija.

*** Iz pošte.** Poštna oficijantinja Ana Minarik v Feldbahu je imenovana za poštarico v Vuzevici.

*** Drugo vojno posojilo.** C. kr. namestnik razglasa: Vsled pooblaščenja gospoda c. kr. finančnega ministra se z ozirom na povečani naval občinstva v zadnjih dneh do nadaljnjega sprejemajo pri poštni hranilnici in pri drugih mestih podpisana za 2. vojno posojilo tudi še po preteku subskripcijskega roka. Vsakdo, ki še ni podpisal, naj kakor mogoče hitro naknadno podpiše.

*** Na drugo avstrijsko vojno posojilo** se je podpisalo pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru dozdaj 142.000 K, med drugimi: Družba duhovnikov 80.000 K, Spodnještajerska ljudska posojilnica 15.000 K, Slovenski Gospodar 2000 K, Tiskarna sv. Cirila 3000 K, kozjaška posojilnica pri Sv. Križu nad Mariborom 2000 K.

*** Srečke Slovenske Straže.** Vsled nerednih poštnih zvez nam je bil onemogočen v zadnjih dneh pregled po deželi prodanih srečk. Zato smo bili primorani zrebanje efektne loterije Slovenske Straže, ki bi se morale vršiti dne 31. maja 1915, preložiti na 26. oktobra 1915, ob 6. uri zvečer. V slučaju, da še kdo ni vrnil neprodanih srečk, ga prosimo, da jih blagohotno dalje proda. Če pa je srečke vrnil, ga pa prav lepo prosimo, da takoj naroči srečke v razprodajo. Nova vojna nam je naložila novo skrb za naše uboge invalide, vdove in sirote padlih vojakov, katerim je namenjen dobiček te loterije.

*** Potovanje z izkaznicami.** Vsak, kdor hoče sedaj potovati po železnici južno od črte Inomost (Tirolsko), Schwarzach—St. Vid (Koroško), Zeltweg (Gornje Štajersko), Maribor, Pragersko, ter Čakovci in Barč (na Ogrskem) mora imeti uradni potni list ali izkaznico za potovanje. Te potne liste in izkaznice se dobijo na c. kr. okrajnem glavarstvu. Kdor pa hoče potovati v utrjeno ozemlje ali v kako trdnjavo, mora imeti še posebno dovoljenje od tamošnjega vojaškega poveljstva.

*** Nabori 18letnih** se bodo vršili na Spod. Štajerskem po sledečem redu: Celje, mesto, (približno število nabornikov 100) dne 16. junija, Celje, okolica,

2500) 16 do 21. junija, Mozirje 22 junija, Trbovlje 24. junija, Brežice (600) 26. in 27. junija, Slovenjgradec (600) 16 in 17. junija, Ljutomer (300) 19. junija, Ptuj, mesto, (100) 21. junija, Ptuj, okolica, (1000) od 21. do 23. junija, Rogatec 24. junija, Konjice (250) 26. junija. Vsi ti okraji spadajo pod deželnoobrambovski dopolnilni okraj Celje. Nabori za mariborski dopolnilni okraj se bodo vršili po sledečem redu: Maribor, mesto, (350) 24. in 25. junija, Maribor, okolica, (1400) 19. do 23. junija, Radgona (520) 16. in 17. junija, Lipnica (660) od 23. do 25. junija, Nemški Lonč (580) 20. in 21. junija. K naboru ni treba tistim, ki so že uvrščeni v črnovojniško službo ali pa opravljajo aktivno vojaško službo četudi brez orožja (vojaški delavci), nadalje rudarji, če so lastniki dotičnih rudnikov, če poprej dobili tozadevno dovoljenje.

*** Umetno podraženje sladkorja?** Avstrijski sladkorni tovarnarji, ki so, kakor splošno znano, velikanski bogataši, bi radi sladkor na umetni način podražili. Tovarniška skladišča so namreč polna sladkorja, trgovcem pa je sladkor mnogokje skoraj popolnoma pošel. Posebno v velikih mestih je postalo pomanjkanje sladkorja zelo občutno. Tovarnarji so se izgovarjali zadnji čas, da ne dobijo pri železničarjih vozov za razpošiljanje blaga. Končno se je začela vendar tudi vlada zanimati za sladkorno kupčijo in je stvar natančno preiskala. Dokazalo se je, da je za razpošiljanje sladkorja bilo vedno dovolj vozov na razpolago, a da tovarnarji vozov sploh niso naročili. Izgovor tovarnarjev, da ni bilo železniških vozov na razpolago, je že iz tega razloga ničev, ker n. pr. ena največja češka sladkorna tovarna, ki bi bila „rada“ poslala 98 vagonov sladkorja na Dunaj, ni enega vagona ni naročila. V železniško ministrstvo pa mesca maja ni došla ne ena pritožba o pomanjkanju železniških vozov pri pošiljanju sladkorja. Cela zadeva je le nečeden manevar sladkornih bogatašev, ki bi na vsak način radi sladkor podražili. Vlada izjavlja, da bo odločno nastopila zoper neopravičeno podraženje sladkorja. Najboljše bo, da se sladkor uradno rekvirira in prodaja po kolikor mogoče nizkih cenah.

*** Ali bo vlada letošnje žetev zaplenila?** Odsek trgovsko-politične komisije na Dunaju, ki ima skrbeti za preskrbo ljudstva z živilji, je imel dne 7. maja sejo, v kateri se je razmotrivalo o bodočih načrtih glede preskrbe z živilji. Z večino glasov je odsek sklenil, da se bo celotna trgovina z žitom preustrojila v državno podjetje, t. j. žitna trgovina bo postala državni monopol. Vojno-žitni prometni zavod se bo temu primerno preustrojil. Sklenilo se je, da se cela letošnja žetev zapleni. K temu podjetju se bodo glede sodelovanja pritegnili trgovci, kmečke organizacije in mlini. Isti dan je na Dunaju pod predsedstvom slovenskega poslance Pavla Hribca imel sejo tudi odbor, ki ima nalogo, da vse potrebno ukrene glede nove žetve. Odbor je po daljšem posvetovanju v glavnem sklenil sledeče: 1. Da se prepreči škodljiva spekulacija, naj država letošnje žetev zapleni. Od zaplenbe se naj izključijo samo žito, ki ga rabi kmečko prebivalstvo za svojo lastno uporabo. 2. Izvršitev zaplenbe se naj izroči vojno-žitno prometnemu zavodu, ki se naj temu primerno izpopolni. 3. Kdor bo več žita rabil, kot ga sam pridela, se mora po istega obrniti na vojno-žitni prometni zavod. 4. Obsejana zemlja in pridelek se naj čimprej natančno in podrobno popiše. 5. Vlada naj stopi v ožjo zvezo z Ogrsko glede uvoza žita v našo državno polovico. 6. Dosedanja uravnava uporabe žita in moke se naj obdrži in se naj onim ljudskim slojem (kmečkemu prebivalstvu), ki se hranijo večino ma s kruhom, določena množina moke ali žita poviša. 7. Naj se zagotovi, da bodo živinorejci dobili otrobe za svojo živinorejo.

*** Olajšava za kmečke mline.** Notranje ministstvo je izdalo ukaz, da oblasti ne smejo delati težav kmečkim mlinom, če dajajo strankam moko iz tistega žita, katero so prejeli od strank, da ga zmlejejo proti plačilu, kar pa mora biti dokazano; to velja tudi v tem slučaju, če se nahajata mlin in stranka v raznih političnih okrajih.

*** Belega kruha še ne bo.** Listi so poročali, da se bo v drugi polovici mesca junija zopet pekel v Avstriji beli kruh. Kakor pa izvemo na merodajnem mestu, je bilo veselje prijateljev belega kruha prerano, ker se tako dovoljenje v bližnjem času ne bo izdalo.

*** Tržne cene v Gradcu.** Debeli voli 240 do 268 K, srednje debeli 224 do 236 K, suhi 203 do 220 K; debele krave 208 do 240 K, srednje debele 172 do 204 K, suhe 144 do 168 K; bik 208 do 260 K, mlada živina 200 do 248 K; teleta 280 do 300 K, izjemoma 304 do 316 K; mlade svinje 340 do 350 K, debele svinje 350 do 360 K, srednje debele do K, mesne svinje 328 do 340 K; ovce 150 do 180 K. (Pri goveji živini veljajo cene za 100 kg žive teže, pri teleh, svinjah in ovcah za 100 kg mrtve teže.) Seno 100 kg: sladko 9 do 11 K, kisló 8.50 do 10.50, slama 7.50 do 8.50 K; pšenica 41.50, rž 33.50, ječmen 30.80, koruza 40. proso 50 K, oves 27.30 K, ajda 60 K, fižol 90 do 100 K, grašica 180 K do 200 K, leča 200 K, proseno pšeno 100 do 140 K, pšenični zdrob 120 K, koruzni zdrob 68 do 96 K, ržena moka 64 K, pšenična moka št. 0 96 do 118 K, št. 4 80 do 96 K, št. 6 (črna) 68 do 72 K (100 kg). Jajca komač 12 do 14 v, krompir 20 do 26 v 1 kg, mleko 32 do 34 v liter.

*** Poizvedovalni urad za sočivje in krompir.** Pisarna poizvedovalnega urada za sajenje krompirja in sočivja, ki se je nahajala dosedaj v Gradcu v Burgasse št. 2, se preseli v dvorec, dvorišni trakt, in sicer v prostore deželnega kulturnega nadzorstva,

kjer se dobijo vsa ustmena pojasnila ob četrtkih predpoldne od 8. do 12. ure. Za pojasnila se lahko prosi tudi pismenim putem.

*** Karte za zelenjavo.** V Draždanih na Nemškem namerava mesto upeljati karte za dobavo kuhinjske zelenjave. Pojavilo se je namreč tako veliko pomanjkanje zelenjave, da so morali dobavo iste uradno uravnati. Mesto Draždane bo odslej vsak mesec razdelilo 4000 do 5000 meterskih stotov zelenjave med mestno prebivalstvo. Tudi v drugih mestih, n. pr. na Dunaju in v Berlinu je pomanjkanje zelenjave že zelo občutno, ker se ista ne more od nikoder dovažati.

*** Telečja jetra zdravilo proti jetiki.** Zdravstveno preiskovanje je dokazalo, da telečja jetra v presnem stanju obilujejo z lipoidi in fermenti, organskimi tvarinami, ki imajo to svojstvo, da druge organske snovi kemično pretvarjajo, ne da bi se same izpremenile. To je vzpodbudilo dr. A. Zironija, specialista za tuberkulozo, da v svojem zdravilišču v Kremni zdravi bolnike s telečjimi jetri. Po poročilu „Klinično-terapeutskega tednika“, ki ga v Berlinu-Wilmersdorfu urejuje dr. W. Rothschild, je dosegel dr. Zironi s svojo metodo ozdravljenja nepričakovano ugodne uspehe. Za poizkus je zdravil samo težko bolne, ki so imeli že oba dela pljuč okužena s tuberkulozo, in to one, ki so bili ravnokar sprejeti v bolnišnico, kakor tudi one, ki so se že delj časa zdravili. Vsak bolnik je dobil dnevno 100 do 250 gramov surovih telečjih jeter. Oni bolniki, ki so se že zdravili z medicinskimi, se niso hoteli zdraviti na ta način, ter so se mu upirali, tako, da je opustil zdravljenje s telečjimi jetri. A oni, ki so bili ravnokar sprejeti v bolnišnico, so se radi zdravili po tej metodi, ter so bili doseženi veliki uspehi. Splošno se je stanje bolnikov hitro popravljalo, tek se jim je povrnil in telesno so se ojačili, a kar je najbolj važno, se je moglo opaziti na pljučih, da se bolezen obrača na bolje. Dr. Zironi bo nadaljeval s tem načinom zdravljenja ter bo v znanstvenih razpravah poročal o uspehih, za katere upa, da bodo ugodni.

*** Mazilo za bljuvni krč in druge bolezni v trebuhu.** Raztopi četrt kilograma koštrunovega loja, osminko rumenega voska, 10 gr kadila, 10 gr benzove smole, žlico žbičnega, žlico metingine in žlico terpeninovnega olja. Ko se je raztopilo in prišlo vse lepo, namaži na platno in prilepi na trebuh. To mazilo se greje in razžene vsled prehlada zaostale snovi. Namesto muškatovega masla denes lahko par lističev muškatovega cvetja.

*** Za zelodčni krč,** ki napada letos pogostoma ljudi, je dober lek na mleku kuhana kumina, jemlje se večkrat žličko toplega mleka. Pri hudem krču pomaga soda bikarbona. Deni žličko v polovico kupice vode, zmešaj in izpij, krč se poleže kmalu. Zelo dobro dene obkladek žganja na zelodec. Ob hudem krču v črevih kani v žlico olja limone ali dobrega jesiha in vžij, namoči kos platna v vroč jesiha in ovij si trebuh in pošlji po zdravilnika.

*** Obadi in mušice** ne bodo zbadale živine, če jo utereš s česnom, s čebulo, z bučnim perjem, s tobakovo raztopino ali s terpeninovim oljem.

*** Ušiva teleta** maži z repnim oljem in izperi z janeževim izkuho.

*** Ušive kokoši** skoplji v tobakov izkuhi ali namaži z janeževim oljem. Kurnik pobeli in potresi z novim peskom in s pelinom.

*** Grški narod za svojega bolanega kralja.** Iz Aten se z dne 5. junija poroča: Telesna gorkota bolanega grškega kralja je narasla na 38.5 stopinj, a vendar pa še vsled tega zdravniki niso vznemirjeni. Vroči izrazi sožalja grškega prebivalstva dne 4. t. m., ko se je slika Matere božje iz Tynosa obesila tu nad bolniško posteljo bolanega kralja, so bili zares pretresljivi dokaz ljubezni in spoštovanja grškega prebivalstva do svojega kralja. Na tisoče ljudstva je peš sledilo avtomobilu, ki je vozil zelo počasi in v katerem se je vozil grški metropolit s podobo Matere božje na dolgi cesti od pristanišča Pireja do mesta Aten. Procesijo je napovedovalo prebivalstvo samo iz lastnega nagiba. Ljudstvo je zahtevalo, da vozi avtomobil zelo počasi, da mu more peš slediti. Po šegi orientancev so mnogi sezuli svoja obuvala in šli bosonogi za podobo Matere božje. V Atenah je pričakovala procesijo na tisoče broječe množica prebivalstva. Od vseh strani je klicalo ljudstvo (Mater božjo: „Reši našega kralja!“ meč zvonjenjem zvonov vseh cerkva. Ko so prinesli podobo v atensko stolno cerkev, kjer je bila služba božja, se je začel sprevod pomikati proti kraljevi palači. Na čelu procesije je korakala duhovščina. Ko so se približali kraljevi palači, je zapel zbor pevcev pretresljiv: „Gospod, reši svoje ljudstvo!“ Pesem je pela tudi vsa množica občinstva. Iz rok metropolita je prejel grški prestolonaslednik pred kraljevo palačo podobo Matere božje in jo izročil kraljici Sofiji, katera jo je nato izročila bolanemu kralju. Ta jo je držal nekaj trenutkov v svojih rokah in jo je poljubil. Nato je obesila kraljica podobo Matere božje nad bolniško posteljo bolanega kralja.

*** Maribor.** Med Mariborom in Gradcem vozita od dne 8. junija naprej dva nova osebna vlaka. Osební vlak št. 41 vozi iz Brucka ob 6. uri 15 minut zjutraj in pripelje v Maribor ob 9. uri 56 minut predpoldne. Vlak št. 64 vozi iz Maribora ob 4. uri 14 minut popoldne, dohod v Gradec ob 5. uri 54 minut zvečer, dohod v Bruck ob 7. uri 30 minut zvečer. Ta vlaka pa se lahko vsak čas odpovesta.